

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum:
2025-11-17

Diarienummer:
SCN-2026-00408

Handläggare:
Benjamin Jiglund

Svar på motion från liberalerna om att inrätta ett lågtröskelboende i Uppsala kommun

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Liberalerna (L) föreslår i en motion daterad 27 maj 2025

- att Uppsala kommun inrättar ett lågtröskelboende för personer i hemlöshet,
- att boendet utformas så att det kan fungera som en första tryggbas för fortsatt kontakt med vår och socialt stöd, samt
- att kommunen utreder möjligheten att samverka med idéburna aktörer, civilsamhälle och regionen i utformningen och driften av boendet.

Beredning

Ärendet har beretts av strateg vid socialförvaltningen.

Föredragning

Socialnämnden har i uppdrag är att förhindra att människor blir hemlösa samt att erbjuda hjälp till redan hemlösa individer. Socialförvaltningen arbetar vräkningsförebyggande för att förhindra att människor mister sin bostad. Det är en insats som ska vara lättillgänglig och ges därför utan bistandsprövning men på frivillig basis.

För personer som redan hamnat i akut hemlöshet driver Uppsala kommun Flerstegets natthärbärge för män som har 20 platser och i samarbete med kommunen driver

Frälsningsarmén Sagahemmets natthärbärge för kvinnor som har 6 platser. Sedan sommaren har beläggningen ökat på dessa. Orsaken kan ha att göra med att härbärgena i samband med införandet av ny socialtjänstlag öppnade upp för att ta emot besökare fler än tre nätter i rad utan krav på biståndsbeslut. Socialnämnden har i enlighet med Uppdrag 34 i Mål och budget 2026 i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett nytt, centralt beläget härbärge med fler platser. Syftet är att kunna erbjuda fler tak över huvudet och öka tillgängligheten.

Av Riktlinje för socialnämndens handläggning av ärenden rörande bostadssociala insatser enligt socialtjänstlagen framgår vilka insatser som ges efter biståndsbeslut. Tillfälligt boende på vandrarhem, i sovsal eller lägenhetshotell är en av dessa. Det är en kortvarig insats som beviljas efter nödprövning. Uppföljning och förnyad bedömning av rätten till fortsatt bistånd genomförs kontinuerligt.

Som nämnts i motionen är Bostad först en insats för personer i långvarig hemlöshet med tillgång till en egen bostad och individanpassat stöd utan krav på behandling. Insatsen har sedan nystarten hösten 2023 beviljat insatsen till närmare 30 personer och under 2026 kommer ytterligare 10 personer erbjudas insatsen. Det är viktigt att utökningen sker i takt med tillgången på stödresurser för bästa möjliga resultat. Bostad först är den modell som har högst evidens avseende effektivitet för att hjälpa personer ur långvarig hemlöshet. Det är den modell som Socialstyrelsen rekommenderar för långsiktigt arbete mot hemlöshet. Dialogen med privata hyresvärdar som samarbetspartner inom ramen för Bostad först kommer att fortsätta under 2026 med målsättningen att få tillgång till fler bostäder för ändamålet.

I samband med återinförandet av Bostad först beslutades att andra alternativa modeller för att hjälpa personer ur hemlöshet skulle upphöra, exempelvis Trappstegsmodellen. Modellen har av forskningen kritiserats för att den fungerar dåligt och att den ger inlåsnings effekter och avråds från att användas av Socialstyrelsen. Lågtröskelboende är en annan sådan modell som Socialstyrelsen avråder ifrån eftersom forskning visar på att ha lågtröskelboenden ger sämre utfall än att inte ha dem alls. Den främsta anledningen är att lågtröskelboenden inte skapar möjligheter att komma vidare till eget boende utan tvärtom kan försvåra den för enskilde att komma vidare. Akuta boendelösningar behöver vara kortvariga. De kortvariga lösningarna är således kommunens platser på härbärge och tillfälligt boende. I det långsiktiga arbetet är det Bostad först den enda rekommenderade modellen.

Bostadssociala insatser beviljas även genom vård- och boendekedjor för att ingen ska behöva stå utan boende när insatser när en placering avslutas. Dessa ska fungera som ett led för den enskilde att komma vidare till ett självständigt liv. Vård- och boendekedjorna kan även omfatta personer som avtjänat ett straff hos kriminalvården.

Om en utredning visat att den enskilde inte bedöms kunna tillgodose sitt behov av en stadigvarande bostad inom de närmaste åren på grund av särskilda svårigheter kan i vissa fall även långsiktigt boende vara aktuellt.

Sammanlagt erbjuds socialnämnden drygt 100 bostäder per år av Uppsalahem för bostadssociala kontrakt med målgruppna personer i vård- och boendekedja samt personer med behov av långsiktigt boende.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 17 november 2025
- Bilaga 1, Motion om att inrätta ett lågtröskelboende i Uppsala kommun

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Motion om att inrätta ett lågtröskelboende i Uppsala kommun

Ingen ska tvingas sova ute i Uppsala. Ändå lever många människor i hemlöshet till följd av psykisk ohälsa, beroendeproblematik eller långvariga sociala svårigheter. För dessa personer är steget till ett traditionellt härbärge eller ett vanligt boende ofta för högt. Kraven är många och förtroendet för samhällets system kan vara förlorat. Resultatet blir att människor fastnar i en återvändsgränd utan trygghet, stöd eller hopp.

Liberalerna vill bryta det utanförskap som allt för många människor i hemlöshet lever i. Vi vet att en trygg plats att sova är det första steget mot ett bättre liv. Därför föreslår vi att Uppsala kommun inrättar ett lågtröskelboende som är en beprövad insats som visat goda resultat i flera andra kommuner. Ett lågtröskelboende erbjuder tak över huvudet utan krav på nykterhet, behandlingsplan eller aktiva socialtjänstkontakter. Det ger en trygg och stabil miljö med närvarande personal som har kompetens inom beroendeproblematik, psykisk ohälsa och socialt stöd. Här kan människor i utsatthet frivilligt få kontakt med vård- och stödfunktioner i sin egen takt. Boendet erbjuder ett eget rum och gemensamma ytor som kök och sociala utrymmen. Det är ett första steg ur akut hemlöshet, en plats för vila, värdighet och möjlighet till förändring.

Uppsala kommun arbetar redan enligt modellen *Bostad först* där personer med långvarig hemlöshet får tillgång till en egen bostad utan krav på behandling med frivilligt och individanpassat stöd. Det är en evidensbaserad metod som ger trygghet och långsiktig stabilitet. Liberalerna ser behovet av båda dessa insatser. Men idag är efterfrågan på *Bostad först* så stor att köer har uppstått på grund av brist på tillgängliga bostäder. Här måste kommunen ta ett större ansvar och mer aktivt samarbeta med privata aktörer för att öka tillgången. Ingen ska behöva stå i kö till trygghet.

Lågtröskelboende utgår från principen om att ett stabilt boende är en förutsättning för att kunna ta itu med andra livsutmaningar. Genom att erbjuda en låg tröskel in i trygghet och värdighet når samhället även dem som idag faller mellan stolarna. Boendet ska ses som ett viktigt komplement till kommunens befintliga insatser och ska riktas särskilt till de mest utsatta.

Liberalerna vill se ett Uppsala där ingen lämnas utanför. Där varje människa, oavsett livssituation, får en chans att börja om.

Med anledning av ovanstående yrkar Liberalerna:

- att** Uppsala kommun inrättar ett lågtröskelboende för personer i hemlöshet,
- att** boendet utformas så att det kan fungera som en första trygg bas för fortsatt kontakt med vård och socialt stöd, samt
- att** kommunen utreder möjligheten att samverka med idéburna aktörer, civilsamhälle och regionen i utformningen och driften av boendet.

Jennie Claesson (L)

Sussie Åhlander (L)

Anders Wallin (L)

Anders A. Aronsson (L)

Ludvig Arbin (L)

Erik Berg (L)

Peter Nordgren (L)

Camilla Westerborn (L)

